

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5279/22
10.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужила АА из ..., коју заступа старатељ ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Верољуб Ђукић, адвокат из Београда, Панчићева 2, против тужене Републике Србије – Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужила и тужене, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 2428/18 од 2.6.2022. године, у седници већа одржаној дана 10.4.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужила и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2428/18 од 2.6.2022. године у ставовима првом, другом, трећем, делу става четвртог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле ВВ из ... којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица исплати 3.000.000,00 динара, са законском затезном каматом од 2.6.2022. године до исплате и ставу деветом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 2428/18 од 2.6.2022. године у преосталом делу става четвртог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова да тужиле ВВ из ... на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљених душевних болова због смрти блиског лица исплати још 500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 2.6.2022. године до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиле АА из ... изјављена против става четвртог изреке пресуде Вишег суда у Београду П 2428/18 од 2.6.2022. године, као недозвољена.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова да тужиле ВВ из ... на име трошкова другостепеног поступка исплати 48.600,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле АА из ... и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2428/18 од 2.6.2022. године, ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова, да тужиљи ВВ из ... на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљених душевних болова због смрти блиског лица исплати 500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 2.6.2022. године до исплате, у року од 15 дана од пријема писаног отправка пресуде. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова, да тужиљама АА и ВВ на име накнаде материјалне штете исплати износе од по 682.620,75 динара, односно укупно 1.365.241,50 динара, са законском затезном каматом од 17.2.2022. године до исплате, у року од 15 дана од пријема писаног отправка пресуде. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље ВВ у делу којим је тражила да јој тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова, на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљених душевних болова због смрти блиског лица исплати преко досуђених 500.000,00 динара, до тражених 4.000.000,00 динара, за износ од још 3.500.000,00 динара, са законском затезном каматом од 2.6.2022. године до исплате. Ставом петим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА за исплату накнаде материјалне штете преко досуђених 682.620,75 динара, до тражених 1.365.241,50 динара, за износ од још 682.620,75 динара, са законском затезном каматом од 12.2.2018. године до исплате. Ставом шестим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље ВВ за исплату накнаде материјалне штете преко досуђених 682.620,75 динара, то тражених 1.365.241,50 динара, за износ од још 682.620,75 динара, са законском затезном каматом од 12.2.2018. године до исплате. Ставом седмим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље АА за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде материјалне штете од 682.620,75 динара, за период од 12.2.2018. године до 17.2.2022. године, као неоснован. Ставом осмим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље ВВ за исплату законске затезне камате на досуђени износ накнаде материјалне штете од 682.620,75 динара, за период од 12.2.2018. године до 17.2.2022. године, као неоснован. Ставом деветим изреке обавезана је тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова, да тужиљама АА и ВВ исплати 346.875,00 динара, на име трошкова парничног поступка, у року од 15 дана од пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења, са законском затезном каматом која ће за случај наступања услова за принудну наплату бити обрачуната почев од дана извршности одлуке, до исплате. Ставом десетим изреке одбијен је захтев тужиља за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове парничног поступка од дана пресуђења до извршности одлуке.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле парничне странке, из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Тужиље пресуду побијају у ставовима четвртим и деветом, а тужена у ставовима првом, другом, трећем и деветом изреке. Парничне странке су трошкове другостепеног поступка одређено тражиле.

Тужиље су одговориле на жалбу тужене.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље ВВ делимично основана, жалба тужиље АА недозвољена, а жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 22.5.1993. године ГГ, брат тужиље АА и отац тужиље ВВ је као припадник МУП-а погинуо у терористичком нападу на Косову и Метохији. Правноснажном пресудом Окружног суда у Приштини К 37/97 од 11.7.1997. године, оптужени припадници ОВК, су као саизвршиоци оглашени кривим за кривично дело тероризма из члана 125. Основног кривичног закона, које је кажњиво по члану 139. став 2. у вези става 1. у вези члана 22. истог закона и осуђени на затворске казне од по 20 година. Кривично дело су извршили тако што су наведеног дана наоружани аутоматским пушкама поставили заседу поред пута на пружном прелазу на уласку у Глоговац из које су око 22,40 часова отворили рафалну ватру на припаднике МУП-а треће смене, који су се налазили у службеном моторном возилу, којом приликом је ГГ погинуо. Према исказу сведока ДД, њен сада пок. супруг ГГ је у време када је погинуо имао 23 године, радио је у Полицијској управи ... и упућен је као испомоћ у Полицијску управу Глоговац на Косову и Метохији. Сведок је у то време имала 17 година, била је незапослена и имали су дете старости осам месеци. Њен супруг је сахрањен у ... и сахрани је присуствовало око 1000 људи, колеге, мештани, пријатељи и родбина. Трошкове сахране сносили су његови родитељи, уз финансијску помоћ родитеља сведока, а тужена није учествовала у трошковима сахране. На ручку који је организован након сахране у кући ГГ родитеља било је присутно око 500 људи, а подушјима (40 дана, шест месеци и годину дана) у кући родитеља је присуствовало око 300 – 400 особа, родбина, пријатељи и колеге. Ове трошкове сносили су ГГ родитељи уз финансијску помоћ родитеља сведока, као и трошкове изградње споменика. Родитељи њеног пок. супруга су сносили 90% укупних трошкова сахране. Према исказу тужиље ВВ саслушане у својству парничне странке, била је узраста осам месеци када је њен отац погинуо, а прво сазнање да нема оца је стекла када је кренула у предшколско и приметила да другу децу доводе оба родитеља, када је од мајке сазнала да јој је отац погинуо на Косову и да је био полицајац. Читавог живота о њој се бринула само мајка, не зна како изгледа имати оба родитеља, јер је била лишена очевог старања, бриге, љубави, подршке и пажње. Недостатак који је осећала због присуства само једног родитеља тешко може да објасни, а тај недостатак осећа и сада када је и сама мајка.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско – финансијске струке Рајка Дупала и његовом изјашњењу, трошкови сахране, погребне опреме, венца и накнаде за свештеника износили су 47.000,00 динара према ценама у време вештачења; трошкови изградње надгробног споменика 117.500,00 динара, а трошкови црнине за женске особе (мајку, супругу и сестру) 15.940,00 динара и за мушке особе (оца и брата) 18.590,00 динара. Трошкови хране и пића са ценама у време вештачења износили су 817,70 динара по особи, а укупни трошкови подушја и помена 1.267.435,00 динара (за подушје након сахране за присуство 500 особа, а за помене – 40 дана, шест месеци и годину дана 350,00 особа). Према прибављеним подацима, укупна висина трошкова сахране, набавке гардеробе – црнине, услуга свештеника, погребне опреме, хране и пића након сахране и за време обичајних помена (40 дана, шест месеци и годину дана), као и трошкова надгробног споменика, по ценама у време давања налаза и мишљења, према месним обичајима у месту у коме је сахрањен пок. ГГ износили су 1.516.935,00 динара.

Све важне чињенице за доношење одлуке првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио применом члана 8. ЗПП и на овако утврђено чињенично стање правилно применио материјално право у погледу тужбеног захтева за

накнаду материјалне штете и основа тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге које као правилне прихвата другостепени суд.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан захтев тужила за накнаду материјалне штете на име уобичајених трошкова сахране и захтев тужиле ВВ за накнаду нематеријалне штете на име душевних болова због смрти блиског лица, те да је тужена у складу са одредбама чланова 180, 193, 200. и 201. став 1. Закона о облигационим односима-ЗОО, дужна да тужилама претрпљену штету надокнади. Правилно је првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор недостатка пасивне легитимације тужене, налазећи да је у смислу одредбе члана 180. став 1. ЗОО, тужена одговорна за штету коју су тужиле претрпеле смрћу њиховог брата и оца која је настала услед акта терора, а чији органи су били дужни да спрече такву штету. Поред наведеног, правилно је првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор недостатка активне легитимације тужиле АА, која је као законски наследник ЋЋ, оца погинулог ГГ наследила право на накнаду материјалне штете на име трошкова сахране, као и тужила ВВ са по 1/2.

Неосновано се жалбом тужене побија одлука садржана у ставу првом изреке, којом је дозвољено објективно преиначење тужбе. Првостепени суд је правилном применом одредбе члана 199. ст. 1. и 2. ЗПП, дозволио објективно преиначење тужбе (којим је повећан новчани износ материјалне штете), јер је то било целисходно за коначно решење односа међу странкама ради накнаде целокупне материјалне штете проистекле из истог штетног догађаја, а није продужило трајање парнице.

Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор застарелости потраживања накнаде штете. Првостепени суд је приликом оцене приговора застарелости потраживања имао у виду да је штета проузрокована кривичним делом и применио посебно правило из члана 377. ЗОО, којим је прописано да ако је за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости (од рокова прописаних општим правилом о застарелости права на накнаду штете) потраживање накнаде штете према одговорном лицу застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења (став 1.), а прекид, односно застој застаревања кривичног гоњења повлаче за собом прекид, односно застој застаревања права на накнаду штете (став 2.). У случају када је штета проузрокована кривичним делом, ако је за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости од рокова прописаних чланом 376. ЗОО, захтев за накнаду штете према сваком одговорном лицу, а не само штетнику, застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења, ако је правноснажном пресудом утврђено постојање кривичног дела и окривљени оглашен кривим за кривично дело. У конкретном случају, несумњиво је утврђено да су правноснажном пресудом окривљени оглашени кривим за кривично дело тероризма кажњиво по члану 139. став 2. Основног кривичног закона, којим је прописано да ако је при извршењу дела тероризма које је имало за последицу смрт једног или више лица, учинилац са умишљајем лишио живота једно или више лица, казниће се затвором најмање десет година или затвором од четрдесет година. Како је одредбом члана 95. истог закона прописано да ако у овом закону није друкчије одређено, кривично гоњење не може се предузети кад протекне 25 година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи затвор од 40 година (а у конкретном случају окривљени су осуђени за дело за које се може изрећи затвор од 40 година), наведени рок застарелости од 25 година од дана када је штета настала није протекао, јер се штетни догађај десио 22.5.1993. године, а тужба за накнаду штете је поднета 12.2.2018. године, па је правилно првостепени суд оценио неоснованим истакнути приговор застарелости, а

супротни жалбени наводи нису основани.

Неосновани су и наводи жалбе тужене којима се указује да је висину материјалне штете суд утврдио паушално, на основу претпоставки и да није утврдио колико износи стварна материјална штета коју је претрпела свака од тужила. Наиме, висину материјалне штете суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака и његовог изјашњења у којем се детаљно изјаснио на примедбе тужене, објаснио да је приликом израде налаза прибавио податке о просечним ценама надгробних споменика од каменорезачких радњи, податке о просечним ценама сахране и погребне опреме од погребних предузећа, свих у месту у којем је сахрањен ГГ, те да се о ценама хране и пића информисао у угоститељским објектима у месту сахране, при чему се у налазу позвао на књигу норматива УП "...", само како би објаснио на који начин је обрачунао количину, а не и цене потребних намирница и пића. Вештак је обрачунао укупне трошкове подушја након сахране за присуство 500 особа, а за помене – 40 дана, шест месеци и годину дана по 350,00 особа, заснивајући свој налаз и на исказу сведока ДД, којој је суд поверовао и 90% укупних трошкова сахране, досудио тужилама у једнаким износима, имајући у виду да су тужиле законске наследнице ЂЂ, оца погинулог лица ГГ наследиле право на накнаду материјалне штете са по 1/2. Након изјашњења вештака тужена није имала нових доказних предлога, нити је користила могућност прописану одредбом члана 271. став 2. ЗПП да ангажује стручњака или другог вештака уписаног у регистар судских вештака, који ће сачинити примедбе на достављени налаз и мишљење или нов налаз и мишљење у писаном облику, па налаз вештака на којем је суд засновао одлуку у погледу захтева за накнаду материјалне штете није доведен у сумњу.

Жалбено указивање тужене да у уводу првостепене пресуде нису наведени подаци прописани одредбом члана 355. став 3. ЗПП, није од утицаја на доношење другачије одлуке о жалбама. Пропуст суда да у уводу пресуде наводе јединствени матични број странке која је физичко лице, представља релативно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. став 3. ЗПП која није утицала на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужиле ВВ указује да је првостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права у погледу одмеравања правичне новчане накнаде за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица, пошто је првостепени суд прениско одмерио износ правичне накнаде у висини од 500.000,00 динара. По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право, одредбу члана 200. став 2. ЗОО када је одбио захтев за накнаду нематеријалне штете преко досуђеног износа од 500.000,00 динара. Наиме, ценећи утврђене чињенице, објективне и субјективне околности које су од значаја за правилно одмеравање правичне накнаде у конкретном случају и водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, као и да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, у смислу одредбе члана 200. став 2. ЗОО, другостепени суд сматра да тужиле ВВ припада правична накнада у износу од 1.000.000,00 динара, који износ је одмерио у смислу одредбе члана 232. ЗПП, налазећи да исти представља правничну накнаду за душевне болове који су јој проузроковани услед смрти оца. Накнада нематеријалне штете не представља успостављање пређашњег стања, јер је немогуће изменити чињеницу да је тужиле ВВ трпи душевне болове услед смрти оца, с обзиром да је од осмог месеца одрасла без очевог старања, бриге, подршке и љубави. Имајући у виду све околности конкретног случаја, другостепени суд налази да износ од 1.000.000,00 динара представља правичну новчану накнаду за душевне болове које је тужиле трпи због смрти свог оца, док накнада у већем

износу од досуђеног, не би била у складу са сврхом која се остварује правичном новчаном накнадом.

Имајући у виду да је ожалбеном пресудом ставом другим изреке тужиљи ВВ досуђен износ од 500.000,00 динара, а ставом четвртим изреке одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа, а до траженог износа од 4.000.000,00 динара, другостепени суд је одлуку у ставу другом изреке потврдио, као и одлуку у ставу четвртом изреке у делу у којем је одбијен тужбени захтев за исплату износа од још 3.000.000,00 динара, док је у преосталом делу одлуку првостепеног суда преиначио и обавезао тужену да тужиљи на име правичне новчане накнаде за душевне болове због смрти оца исплати износ од још 500.000,00 динара. Душевна трпљења тужиље због смрти оца су доживотна и таквог интензитета да не могу бити отклоњена, али се досуђеном новчаном накнадом обезбеђује могућност да тужиља приушти себи одређена задовољства којима ће смањити трпљења проузрокована штетним догађајем. Тужиљи на досуђени износ накнаде нематеријалне штете сагласно одредби члана 277. ЗОО, припада законска затезна камата почев од дана доношења првостепене пресуде до исплате, имајући у виду да је износ накнаде одређен према критеријумима и вредности новца на тај дан.

Приликом одлучивања о основаности жалби, односно законитости и правилности побијане одлуке, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе али их није посебно образлагао, применом члана 396. став 1. ЗПП, будући да не могу довести до другачије одлуке у овој парници.

Из изложених разлога, Апелациони суд у Београду је применом чл. 390. и 394. тачка 4. ЗПП, одлучио у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка на основу члана 401. тачка 2. ЗПП, донета правилном применом одредаба чл. 150. и 153. ЗПП, а њихова висина је правилно обрачуната на основу Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлуку у ставу трећем изреке ове пресуде, Апелациони суд у Београду је донео на основу члана 389. став 1. у вези члана 378. став 3. ЗПП, с обзиром на то да тужиља АА жалбом побија и део одлуке којим је одбијен тужбени захтев тужиље ВВ, због чега је другостепени суд у наведеном делу жалбу одбацио као недозвољену на основу члана 401. тачка 1. ЗПП, налазећи да тужиља АА нема правни интерес за изјављивање жалбе против става четвртог изреке.

Одлука о трошковима другостепеног поступка у ставу четвртом изреке, донета је применом одредаба члана 165. у вези чл. 153. и 163. став 1. ЗПП, имајући у виду да је тужиља ВВ делимично успела у поступку по правном леку. Досуђени трошкови се односе на састав жалбе од 9.000,00 динара, сразмерно успеху у жалбеном поступку и судске таксе за жалбу и другостепену пресуду од по 19.800,00 динара, укупно 48.600,00 динара, одмерени у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеном тарифом, док тужиљи нису признати трошкови састава одговора на жалбу, јер то није обавезна парнична радња, па самим тим ни нужан трошак сагласно одредби члана 154. ЗПП.

Како тужиља АА и тужена нису успеле у поступку по изјављеним жалбама, другостепени суд је одбио њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка и применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. ЗПП, одлучио као у ставу петом

изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић